

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Θα ήθελα να ξεκινήσω συγχαίροντας πρώτα από όλα τον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων, και τον πρόεδρο του κ. Ευάγγελο Καλούση, για την πρωτοβουλία της οργάνωσης αυτής της ημερίδας στην Λάρισα, την καρδιά του Θεσσαλικού κάμπου – μια πόλη που έχει και για εμένα μια ξεχωριστή σημασία, καθώς είναι η γενέτειρά μου. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να δίδονται ευκαιρίες στους ανθρώπους του παραγωγικού κλάδου της βιομηχανίας τροφίμων να βρίσκονται μαζί και να έχουν τη δυνατότητα να μοιραστούν ιδέες, πρωτοβουλίες και προβληματισμούς - η σημερινή ημέρα είναι μια τέτοια ευκαιρία.

Θα ήθελα να ξεκινήσω τονίζοντας πόσο σημαντική είναι η βιομηχανία τροφίμων για την Περιφέρεια Θεσσαλίας με κάποια πολύ βασικά νούμερα. Το 2015, οι τοπικές μονάδες παραγωγής και μεταποίησης τροφίμων στη Θεσσαλία παρήγαγαν προϊόντα αξίας 1 δις ΕΥΡΩ, σχεδόν το 13% των πωλήσεων του κλάδου σε επίπεδο χώρας. Παράλληλα, για το 2016, τα προϊόντα τροφίμων συμμετείχαν σε ποσοστό 49% στις εξαγωγές της Περιφέρειας Θεσσαλίας, με αξία εξαγωγών τα 600 εκατομμύρια ΕΥΡΩ. Αυτά είναι κάποια πολύ βασικά νούμερα, που φανερώνουν την ανάγκη υποστήριξης της βιομηχανίας τροφίμων.

Θα ήθελα όμως να μην αναλωθώ σε μεγάλα νούμερα και δείκτες, αλλά να εστιαστώ περισσότερο σε πιο πρακτικά θέματα, που έχουν να κάνουν με τις δυσκολίες, ας τις πούμε προκλήσεις και τις ευκαιρίες, ας τις πούμε προοπτικές, που έχει ο κλάδος τροφίμων τόσο στην Ελλάδα, όσο και στη Θεσσαλία.

Θα ήθελα να ξεκινήσω με τις προκλήσεις και θα προσπαθήσω να τις κατηγοριοποιήσω σε κάποιες βασικές ομάδες.

Πρώτον, το μικρό μέγεθος των ελληνικών επιχειρήσεων, αλλά και του κλήρου σε πρωτογενή τομέα, δημιουργεί πολλές προκλήσεις για τις επιχειρήσεις. Το μικρό μέγεθος δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις να επενδύουν μεγάλα κονδύλια σε marketing, σε βελτίωση της παραγωγικής αποδοτικότητας και σε έργα έρευνας και ανάπτυξης. Επίσης, το μικρό μέγεθος δημιουργεί μεγάλη δυσκολία στη θέσπιση εξαγωγικού προσανατολισμού για τις επιχειρήσεις, καθώς δεν υπάρχει πρόσβαση από αυτές στις εκθέσεις του εξωτερικού, στα συνέδρια, αλλά και σε πρωτοβουλίες marketing. Επίσης, το μικρό μέγεθος εμποδίζει τις εξαγωγές περαιτέρω, καθώς δεν υπάρχει και ο απαραίτητος όγκος και ποικιλία προϊόντων που θα μπορέσουν να κάνουν μια μικρή ελληνική εταιρεία τροφίμων θεμιτή σε έναν διεθνή διανομέα ή μεταποιητή.

Παραμένοντας στο πρόβλημα του μεγέθους, θα αναφέρω, επίσης, ότι οι μικρές ελληνικές εταιρείες τροφίμων και οι παραγωγοί είναι μακριά από τα Ευρωπαϊκά κέντρα έρευνας και ανάπτυξης, ενώ παράλληλα στην Ελλάδα τα Πανεπιστημιακά ιδρύματα είναι μακριά από τη βιομηχανία. Βέβαια να σημειώσω πως αυτό αλλάζει σιγά σιγά και θα ακούσουμε και σήμερα επιτυχημένα παραδείγματα εδώ, στην Ελλάδα, συνεργασίας της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας. Τέλος, άμεσα συνδεδεμένη με το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων και των παραγωγών είναι η έλλειψη οικονομιών κλίμακος, πράγμα το οποίο καταστεί τις ελληνικές παραγωγικές μονάδες πιο κοστοβόρες, τόσο στην εξαγωγή, αλλά πολλές φορές ακόμη και στην εσωτερική αγορά, όταν συγκρίνονται με εισαγόμενα τρόφιμα.

Μια δεύτερη κατηγορία προκλήσεων, απορρέει από τις αστοχίες τις αγοράς τόσο άμεσα, όσο και έμμεσα. Ως αστοχίες της αγοράς αναφέρομαι, μεταξύ άλλων, στα προβλήματα και τις καθυστερήσεις, που υπάρχουν στην απόδοση της δικαιοσύνης, στους ελλιπείς ελέγχους από τους κρατικούς φορείς, στην τελωνιακή γραφειοκρατία, στο υψηλό άμεσο και έμμεσο φορολογικό κόστος με χαμηλή ανταποδοτικότητα, αλλά και τον 10ετή κύκλο ύφεσης που έχει περάσει η χώρα μας. Όλα τα παραπάνω, δημιουργούν καταστάσεις αθέμητου ανταγωνισμού στην αγορά, απουσία επενδυτικών κεφαλαίων, που θα μπορούσαν να στηρίξουν start-ups τροφίμων και μεγάλη διάθεση χρόνου και πόρων, στην επίλυση προβλημάτων, που μια εταιρεία, μικρή ή μεγάλη, δεν θα έπρεπε να έχει.

Θα μπορούσα να αναφερθώ σε πολλές ακόμη δυσκολίες ή προκλήσεις, αλλά θεωρώ πως λίγο έως πολύ είναι γνωστές σε όλους μας και γνωρίζω πως τόσο ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Κεντρικής Ελλάδος, όσο και ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων, αλλά και ο ΣΕΒ έχουν αυτά τα θέματα ψηλά στην ατζέντα τους και προσπαθούν σε συνεργασία με όλους τους φορείς, αλλά και το κράτος να επιλύσουν.

Θα ήθελα να εστιαστώ λίγο στις ευκαιρίες και προοπτικές, που έχει ο κλάδος μας, τόσο εδώ στη Θεσσαλία, όσο και πανελλαδικά.

Θεωρώ αναγκαίο για να παραμείνουν ανταγωνιστικές οι ελληνικές εταιρείες τροφίμων, είτε μεγάλες, είτε μικρές, να μπορέσουν να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία στα προϊόντα τους.

Θα εστιαστώ, λοιπόν, σε κάποιες βασικές τάσεις, που παρατηρούμε παγκοσμίως και που μπορούν να αποτελέσουν βασικούς πυλώνες διαφοροποίησης των ελληνικών εταιρειών τροφίμων και παραγωγών, ώστε να προσδώσουν αξία στα προϊόντα τους.

Πρώτα από όλα, το κομμάτι της υγιεινής και λειτουργικής διατροφής είναι ιδιαίτερα ανερχόμενο παγκοσμίως. Παρατηρούμε, ακόμη και σε τομείς παραδοσιακών τροφίμων, να μεταβάλλονται οι καταναλωτικές συνήθειες και οι καταναλωτές να ψάχνουν εναλλακτικές λύσεις σε τρόφιμα λειτουργικά, τρόφιμα ελεγμένα και τρόφιμα με ισχυρισμούς υγείας. Ας μην κοιτάμε μακριά, η τάση των προϊόντων άνευ γλουτένης ή οι δίαιτες χαμηλές σε υδατάνθρακες και πλούσιες σε πρωτεΐνες είναι trends που δημιουργούν ευκαιρίες για όλους. Σαν Ελλάδα, έχοντας και τη θετική εικόνα που έχει δημιουργηθεί στο εξωτερικό από ελληνικά τρόφιμα, όπως το ελληνικό γιαούρτι ή η φέτα και από τη μεσογειακή διατροφή, είμαστε σε θέση να χτίσουμε και να ενισχύσουμε, ακόμη περισσότερο, αυτή την εικόνα και να υποβοηθήσουμε τις εξαγωγές μας, εκμεταλλευόμενοι αυτό το trend της υγείας.

Μια ακόμη τάση, που αρχίζει και αποκτάει δυναμική στο εξωτερικό είναι αυτή της οικολογικής και κοινωνικά υπεύθυνης διατροφής. Στο μέλλον, οι καταναλωτές θα θέλουν να ξέρουν πόσο επιβαρύνει το περιβάλλον και την κοινωνία το τρόφιμο που καταναλώνουν, ή αλλιώς το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του τροφίμου. Ως εκ τούτου, τα τρόφιμα που έχουν παραχθεί με κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνο τρόπο θα έχουν υπεραξία και θα χαίρουν προτίμησης από τους καταναλωτές - αυτό μπορεί να αποτελέσει άλλη μια ευκαιρία για τις ελληνικές επιχειρήσεις τροφίμων. Να σημειώσω πως τα περισσότερα κεφάλαια σε start-ups στο εξωτερικό κατευθύνονται σε τέτοιου είδους επιχειρήσεις και ήδη βλέπουμε στην Αμερική να παράγεται μπιφτέκι από κύτταρα σε εργαστήριο, με σκοπό να ελαττωθεί η κτηνοτροφία, που αποτελεί βασικό παραγωγό αερίων, που συμβάλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, αλλά και να παράγεται πρωτεΐνη για ανθρώπινη και ζωική χρήση από έντομα, μια παραγωγική διαδικασία με μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Επίσης, μια τρίτη τάση, που παρατηρείται σε μεγάλο μέρος του ανεπτυγμένου κόσμου, αφορά τα τρόφιμα με παράδοση, τα τρόφιμα με καταγωγή, τα τρόφιμα, που έχουν να πουν μια ιστορία, καθώς αυτά μπορούν και αποκομίζουν μια υπεραξία και αυτό αποτελεί μια ευκαιρία για τους παραγωγούς τροφίμων και τις ελληνικές επιχειρήσεις τροφίμων. Δεν είναι λίγα τα σουπερ μαρκετ του εξωτερικού, τα οποία έχουν κρασί, που έχει παραχθεί από την ηφαιστειακή πέτρα της Σαντορίνης, λάδι από την Καλαμάτα, που έχει βγει από παραδοσιακό ελαιοτριβείο σε πέτρα και παξιμάδι από κριθάρι της Κρητικής γης.

Τέλος, μια μεγάλη τάση παγκοσμίως έχει να κάνει με την ασφάλεια τροφίμων και την ακεραιότητα της εφοδιαστικής αλυσίδας. Όσο πιο παγκοσμιοποιημένη γίνεται η εφοδιαστική αλυσίδα, τόσο περισσότερο είναι επιρρεπής σε σκάνδαλα και κερδοσκοπικές κινήσεις. Αυτό οδηγεί την βιομηχανία τροφίμων στο να απαιτεί όλο και περισσότερη διαφάνεια σε θέματα ασφάλειας, ιχνηλασιμότητας, διαχείρισης ρίσκου και πολλά ακόμη στο κομμάτι της διασφάλισης ποιότητας. Εταιρείες τροφίμων και παραγωγοί, που θα μπορέσουν να προσαρμοστούν σε αυτές τις απαιτήσεις, θα επιτύχουν να εξάγουν υπεραξία από τα προϊόντα τους και να καταστήσουν τους εαυτούς τους ανταγωνιστικούς.

Όλες οι παραπάνω τάσεις, σε συνδυασμό με τον παραγωγικό πλούτο της χώρας μας στο τρόφιμο, την ισχυρότατη βιομηχανία τροφίμων, που έχει η χώρα μας, την παράδοση, που έχει στο τρόφιμο, αλλά και την στρατηγική της θέση μεταξύ ανατολής και δύσης δημιουργούν αμέτρητες ευκαιρίες για τις ελληνικές επιχειρήσεις τροφίμων και για τους έλληνες παραγωγούς. Ευκαιρίες για την παραγωγή τροφίμων με υπεραξία, που θα μπορούν να είναι ανταγωνιστικά όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό.

Προτού ολοκληρώσω, θα ήθελα να τονίσω το έργο, που πράττει ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδος σε αυτούς τους τομείς και να τονίσω πως ο σύνδεσμος μπορεί να βοηθήσει τις ελληνικές επιχειρήσεις παραγωγής τροφίμων τόσο στο κομμάτι της έρευνας και ανάπτυξης, όσο και στην ανάπτυξη των εξαγωγών.

Ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδος, όπως πιθανώς γνωρίζετε είναι ένας διαπεριφερειακός Σύνδεσμος, ο οποίος έχει ως μέλη του πολλές και δυναμικές επιχειρήσεις της περιοχής. Επίσης, στην περιοχή ευθύνης του Συνδέσμου, δραστηριοποιείται, ένα πλούσιο δυναμικό Ερευνητικών Υποδομών, το οποίο εδράζεται στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, στο ΤΕΙ Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος, αλλά και στο Ινστιτούτο Έρευνας και Καινοτομίας Θεσσαλίας.

Ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδος είναι μέλος του Enterprise Europe Network, ενός παγκόσμιου δικτύου επιχειρηματικότητας και καινοτομίας, το οποίο ιδρύθηκε το 2008, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και στο οποίο συμμετέχουν περισσότεροι από 700 οργανισμοί σε 60 και πλέον χώρες.

Δεδομένου του ενδιαφέροντος που παρουσιάζει ο κλάδος, θεωρώ σκόπιμο να αναφέρω, πως το τμήμα του Enterprise Europe Network-Hellas του Συνδέσμου, παρέχει δωρεάν υπηρεσίες διεθνούς δικτύωσης, προώθησης της εξωστρέφειας και μεταφοράς τεχνογνωσίας προς όλες τις επιχειρήσεις των τροφίμων και ποτών της περιφέρειας ευθύνης του.

Για την καλύτερη επίτευξη των στόχων του, συνεργάζεται στενά με το ΣΕΒΤ, καθώς επίσης και με τους περισσότερους από τους φορείς, οι οποίοι παρίστανται στην εκδήλωση σήμερα.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω πως προκλήσεις πάντα θα υπάρχουν, και πως οι προκλήσεις δημιουργούν και ευκαιρίες. Οι ελληνικές επιχειρήσεις και βιομηχανίες τροφίμων έχουν αποδείξει την ανθεκτικότητά τους, αλλά και την δυνατότητα που έχουν στο να εξελίσσονται και να μεταλλάσσονται ανάλογα με τις εποχές. Είμαι σίγουρος, πως η βιομηχανία τροφίμων θα συνεχίσει να είναι ένας άξιος πρεσβευτής της ελληνικής βιομηχανίας γενικότερα, αλλά και της παραγωγικής δυναμικής και του επαγγελματισμού, που κατέχει η χώρα μας.

Σας ευχαριστώ πολύ